

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvântare

rostită de I. P. C. Sa Arhim. P. Morușca, la deschiderea adunării Asociației clerului Andrei Șaguna secția Arad, ținută în 18 Faur 1930.

*Prea Sfințite Stăpâne!
Cinstiți Părinți și Frați!*

Congresul Asociației noastre, ținut în toamna trecută la Alba-Iulia, avea să-și aleagă comitetul central pe un nou period de 3 ani. Cum însă nu mai erau prezenți un număr îndestulitor de membrii, din toate secțiile, până când s'a pus la ordinea de zi alegerea noului comitet de conducere, am făcut propunerea, acceptată de Congres, să se mărginească la alegerea președintelui, secretarului general și casierului central; iară pentru alegerea celor câte 7 membrii din fiecare Secție, precum și a altora, câte 5, pe lângă aceștia, pentru întregirea comitetelor secțiilor, să se delege câte un mandatar, care să convoace adunarea Secției, pentru restaurarea comitetului.

Congresul a reales, cu însuflețire, președinte pe Părintele consilier eparhial Dr. Gheorghe Ciuhandu, secretar general pe dl rector al Academiei teologice din Sibiu, Nicolae Colan, iară casier, pe păr. consilier arhiepiscopesc Virgil Nistor, încredințându-mi mie, în lipsa altuia mai chemat, să convoc adunarea Secției Arad.

Cu binecuvântarea Prea Sfințitului nostru Stăpân Grigorie, am pășit la îndeplinirea însărcinării primite, convocând adunarea Secției pe ziua de azi.

Onorată Adunare!

Spicuiind printre mijloacele de propagandă religioasă, de apostolat și misionarism, preconizate până acum de Asociația noastră, voi aminti pe acelea, a căror împlinire nu trece peste puterile noastre și cari se cer să stea permanent afișate în programul preocupărilor noastre de toate zilele.

Predica trebuie să fie socotită ca parte integrantă a serviciului divin, deci obligatorie în mod sistematic. Iar *cântarea*, în deosebi la Sf. Liturghie, trebuie să fie

mijlocul de participare activă a credincioșilor la serviciu, cântând întreagă biserica. Pentru aceasta e necesară o instrucție în cântări și o *carte de rugăciuni*, potrivit alcătuită și pusă în mâna tuturor.

Catehizarea în școala primară, în școlile profesionale și de ucenici e o datorie oficială. Nu știu întrucât catehizarea este sprijinită de un plan de învățământ, alcătuit după cerințele pedagogice moderne și este ajutată de manuale potrivite, — măcar religia nu trebuie tratată, ca și celelalte obiecte de învățământ, după un manual rigid. Catehizarea însă trebuie să-și găsească aplicare practică în dedarea elevilor de a îndeplini citiri, a rosti rugăciuni și a cânta în biserică, la serviciile publice, a fi de ajutor la aceste slujbe, a îndeplini acte de caritate pentru îmbrăcarea elevilor săraci, a cerceta și ajutama pe cei bolnavi, a sprijini pe orfanii lipsiți, din rândurile lor.

Această educație și pregătire practică se poate face la ora de cateheză dela vecerniile de Sâmbăta și din preajma Sărbătorilor. În Dumineci și sărbători d. a. până la vecernie, trebuie să-și găsească timpul așa numita „*Școală de Duminică*”, pentru catehizarea tineretului, urmărind în deosebi trezirea interesului lor pentru lectura biblică, având în mână Testamentul nou măcar, până vom putea avea o nouă ediție oficială a Bibliei, însoțită de un comentariu potrivit. Dela această școală catihetică se poate trece ușor la catehizarea mirilor, în vederea încheerii căsătoriei, careia iar premerge „*examenul de pietate*” și împărtășirea cu sfințele Taine a mărturisirii și cuminecării. Obligatoritatea fineretului de a participa la Sf. liturghie ar trebui să fie normă generală, ca și aceea de a cânta în cor, acolo unde sunt date condițiile de a putea fi organizat cor bisericesc. În cadrele organizației Societății „Sf. Gheorghe” ne vom îngriji noi înșine, luând contact cu

organele administrative, ca jocul tinerimii să fie orânduit potrivit cu normele bisericești de viețuire creștinească. Iar vecernia zilei, dela care, în posturi, nu va lipsi nici tineretul, să se încheie cu o *lectură biblică* însoțită de tâlcuirea necesară pentru luminarea și întărirea creștinilor în dreapta credință.

Acest misionarism religios prin cuvânt, urmează să-și reverse binefacerile prinosului de dragoste într'un creștinism activ prin fapte, în *acte, așezăminte și societăți de caritate creștină*, pentru a înfiripa așa numita *misiune internă*, fără de care Sf. noastră Biserică ortodoxă și-ar pierde mereu terenul de sub picioare. Milostivirea creștină nu e aceeași operă susținută de caritatea publică, organizată de stat, comună ori societăți particulare, pentru ameliorarea anumitor stări, prin asistență socială. Nu este umanitarismul ce însoțește un anume grad de civilizație. Ci este dragostea lui Hristos, care se ridică neasemănat mai sus, spre desăvârșire, până la identificarea totală, la contopirea creștinului cu cei nemernici, prin jertfelnicia sa desinteresată.

Pentru a putea lua o inițiativă între credincioși în această direcție, preotul însuși trebuie să premeargă cu exemplul actelor de caritate. În viața și traiul familiei sale trebuie să-și găsească aplicarea integrală Evanghelia, pe care o propovăduiește.

Cu acest, cel mai sigur reazăm, preotul poate pași la organizarea feluritelor reuniuni și societăți caritative, pentru cari Asociația a tipărit în broșură separată regulamente și statute tip. Acestea vor mai trebui completate cu altele, privind organizarea unor societăți și comitete pentru 1. îngrijirea permanentă de săracii satului, prin strângerea și împărțirea de daruri la anumite ocazii măcar, dacă nu se poate realiza în mod sistematic cuvântul Bibliei: «Frânge pâinea ta și varsă vinul tău săracilor la ușa bisericii»; 2. ocrotirea bătrânilor neputincioși, cari nu mai au pe nimeni; 3. cercetarea și ajutorarea bolnavilor, a neputincioșilor și lehzurilor; 4. îngrijirea orfanilor lipsiți de ocrotire; 5. ajutorarea fetelor sărace la căsătoria lor; 6. ajutorarea în caz de moarte, — dacă nu este în ființă o reuniune de înmormântare, — și, în legătură cu aceasta, reformarea privegherilor la morți, ca să devină prilej de înălțarea gândurilor la Dumnezeu, înlăturând obiceiurile păgânești și păgubitoare; 7. societăți de temperanță; 8. de înfrânarea limbii dela sudalme și jurăminte.

Toate aceste reuniuni și societăți, prin reprezentanții lor cei mai distinși, vor alcătui 9. *Comitetul misionar*, avându-și toate sediul și locul de ocrotire în „Casa culturală”. Tot atâtea organisme, prevăzute de altfel și în legea de organizare bisericească, sub titlul „Comitetele parohiale” (Art. 52).

Imi dau perfect seama, Onor. Adunare, că realizarea atâtor probleme trece peste puterile unui singur om, cum se găsește aproape pretutindeni în sat,

singur preotul, chemat să le soluționeze. Mai ales că vremile noi cu cerințele și așteptările lor ne-au găsit nepregătiți și lipsiți de concursul, pe care ni l-ar fi putut da învățătorul confesional.

Tocmai de aceea trebuie să ne preocupe și să dăm mână de ajutor la înființarea unei *școli eparhiale de cântăreți* pentru educația unui om de ajutor, nu numai la strană; ci ca să aibă înțelegere și pentru probleme religioase culturale, sociale și de caritate creștină. Să fie mâna dreaptă a preotului. Făcând legătura cu poporul, să-i fie alături pretutindenea, la casa culturală, la biblioteca parohială, la întocmirea unei sale de lectură . . .

În congresul său din urmă Asociația și-a întregit programul prin îmbrățișarea «misiunilor pentru popor», pe urma expunerilor, pe cari am avut onoarea a le înfățișa, ca o complectare a programului de muncă pe care l-am fost schișat înainte cu 10 ani, în statutele și regulamentele Asociației.

Îmbrățișind Asociația problema misiunilor religioase, prevăzute la punctul 4, între mijloacele de acțiune ale «cercurilor religioase», — aceste cercuri vor trebui să-și concentreze, în viitor, toată atențiunea asupra realizării instituțiilor de caritate, cum se prevăd de altfel, în continuare, la punctele 5, 6, 7, 8.

Conferența intimă a preoților unui cerc, care trebuie să fie sfatul de ajutorare frățească, va atrage și pe intelectualii și fruntașii satului, cunoscuți ca oameni cu inimă bună.

Lucrul trebuie pornit însă cu suflet, cu înțelegere și devotament, cu energia, care poate da roade de afirmare a creștinismului activ prin fapte de ajutorare și solidarizare creștină, în numele ortodoxiei noastre românești. Aceste înfăptuiri vor fi și stăvilarul sigur împotriva lăririi sectarismului și a oricărei încercări de proselitism.

Pentru despărțămintele Asociației se impune o măsură de coordonare a întrunirilor de toamna și primăvara (Adunarea ordinară art. 5, 6 și Conferența pastorală art. 7 din Reg. de organizare) cu «conferențele preoțești», prevăzute în legea de organizare bis. (art. 81.) Programul acestor întruniri preoțești pe protopopiate e aproape identic, și socotesc că ar fi un câștig cumularea, reducându-se dela 4 la 2 întruniri anual, respective la 3, ținând seamă și de conferențele catihetice, orânduite în eparhia noastră.

O altă problemă mare, care trebuie să între în preocupările noastre, de acum chiar, este inițierea *misiunilor religioase pentru intelectuali*, la orașe, spre a le recâștiga și apropia sufletele de Biserică și așezămintele ei, pentru a se putea înrola sub steagul *apostolatului mirean*.

Ne trebuie acest concurs al credincioșilor noștri din pătura cultă a neamului, pentru că fără tovarășia lor înțelegătoare, nu putem pași la împlinirea chemării Bisericii de a reîncreștina lumea și a-i inspira,

în formele de manifestare ale vieții publice, duhul Evangheliei lui Hristos. Iară de altă parte, pentru a servi pilda lor ca un un șuvoi, ce se revărsa dela înălțimi spre lanurile întinse ale masselor populare, fructificându-le.

Hristos Domnul trebuie să fie coborât în lume, în viața oamenilor, viu și simțit, în lumina și cu puterea ce izvoarește din Evanghelia Sa. Dacă e atâta rău între oameni, este pentru că Hristos lipsește din mijlocul lor. A-L duce acolo e datoria noastră. Să o facem cu entuziasmul și însuflețirea a căror flacăra să aprindă puterile latente din sufletele lor.

„Cum vei da însă pe Hristos și altora, dacă nu-L ai tu?” — se întreabă I. P. Sfințitul nostru mitropolit Nicolae, într'unul din luminoasele discursuri, pline de foc sfânt, la un congres al Asociației. Și adaugă: „... trebuie să te faci una cu Hristos, dacă vrei să fii preotul Lui. Trebuie să-ți deschizi larg inima pentru a primi pe Hristos, trebuie să ascuți cuvântul Lui, să-ți apropii zilnic urechea de buzele Lui, să-ți încălzești neîncetat rugăciunea ta către El și prin meditațiile tale, între cei patru pereți ai camerei tale, să-ți mărturisești sufletul înaintea Lui și să-I primești sugestiile ce ți le va inspira El, să te împărtășești cu trupul și sângele Lui în sf. Cuminecătură, și așa să te împreuni cu El, încât să poți zice ca Pavel: „nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește întru mine”. Atunci vei fi organul Lui și grația Lui, a cărei putere întăritoare o simți neconținut, ca pe o duhovnicească desfătare în inima ta, se va revărsa prin tine și asupra altora.... Propoveduirea noastră trebuie să trezească setea religioasă în suflete, să le aducă în contact cu Dumnezeu, cu Hristos, cu grația, cu nemurirea și cu celelalte realități ale vieții religioase.... Numai prin căldura unei asemenea propovăduiri putem determina conștiințele oamenilor de azi să-și precizeze o atitudine față de Mântuitorul. Cerând oamenilor într'una cutare lucru să-l facă, cutare să-l evite, dela o vreme toată vestirea aceasta de regule morale li se va părea deplasată și lucru firesc, nu le va sătura setea religioasă. E ca și când ai sta în mijlocul unei grădini cu pomi sălbatici și i-ai îndemna încontinuu să producă poame nobile, în loc să-i altoești mai întâiu acei pomi și apoi dela sine vor face poame bune. Înțocmai așa trebuie să altoești și *pe omul cel vechiu*, cu păcatele lui și să-l faci o mlădiță a lui Hristos, apoi dela sine va produce roadele vieții celei după Hristos“.

Voi fi trecut peste marginile unui cuvânt de deschidere a adunării acestei Secții; nădăjduesc însă, nu fără un oarecare folos. Mulțumim cu recunoștință P. Sfințitului nostru Stăpân pentru cinstirea ce ne-a făcut și interesul viu ce ne poartă; iar fraților voastre pentru răbdarea cu care m'ați ascultat, și salutând în mijlocul nostru pe părintele președinte al Asociației noastre, Dr. Gheorghe Ciuhandu, vă rog să numiți un secretar pentru luarea procesului verbal și declar ședința adunării de deschisă.

Adunarea „Asociației clerului Andrei Șaguna“ secția Arad.

Marti în 11 Februarie, a. c. Asociația clerului „Andrei Șaguna“ secția Arad, a ținut în sala festivă a Seminarului nostru, o ședință în care s'a ales noul președinte și un comitet de conducere. Ședința aceasta, numită de constituire, s'a ținut sub prezidiul I. P. C. Sale părintelui Arhimandrit Morușca, în calitate de delegat al congresului asociației suspomenite, pentru a conduce ședința de constituire din Arad. — La orele 9 dimineața s'a oficiat în biserica ortodoxă Chemarea Sfântului Duh, de I. P. C. Sa părintele Morușca, asistat de preoții Codreanu și Ardelean.

Ședința s'a deschis la oarele 10, în prezența P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie, fiind de față Dr. Gh. Ciuhandu, președintele Asociației clerului Andrei Șaguna din Ardeal, consilierii eparhiali, profesorii Acad. Teologice, protopopii Dr. Cioroian, Cibian, C. Lazar (Hălmagiu) și C-tin Lazar dela Gurahonț și vre-o 50 de preoți. Aci dăm procesul verbal luat de secretarul adunării Prof. Dr. S. Șiclovan.

PROCES-VERBAL

dresat cu prilejul Adunării Secției Arad a Asociațiunii Clerului „Andrei Șaguna“, ținută în 18 Februarie 1930, în sala festivă a Academiei teologice, în prezența Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa.

1.

I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit Polcarp Morușca, în calitate de însărcinat al Congresului General al Asociațiunii Clerului „Andrei Șaguna“, ținut în toamna anului 1929 în Alba Iulia și cu aprobarea Prea Sfinției Sale Părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, deschide Adunarea prin o cuvântare, accentuând importanța cea mare a misionarismului, în scopul asanării religiozității și a moralității poporului nostru, precum și necesitatea absolută a unei acțiuni caritative pe toată întinderea diecezei Aradului.

Se alege ca secretar al ședinței Dr. Simion Șiclovan.

Ia cuvântul P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Comșa spunând cam următoarele: Dragostea cea mare, ce am purtat-o și port în suflet pentru întărirea Bisericii și pentru însuflețirea preoției, m'a îndemnat să mă găsesc și azi înaintea PP. CC. Voastre. Cefind o carte franceză cu un titlu foarte sugestiv, L'Eglise en marche (Biserica în acțiune), mi-am pus întrebarea: oare se găsește Biserica noastră într'o stare de acțiune, sau într'o stare de somnolență? Eu

socotesc că o întrebare mai actuală nici nu poate să existe pentru preoșimea Mântuitorului Isus Hristos. De aceea nu mă îndoiesc că și PP. CC. Voastre în scopul acesta v'ați adunat aici în număr așa de considerabil, ca împreună cu mine să Vă puneți această întrebare, fiindcă e vorba de existența Bisericii noastre naționale. Există două stări: cea statică și cea dinamică. A fi în starea statică, înseamnă a trăi din tradiționalism, înseamnă a te răzima pe unele obiceiuri vechi; iar starea dinamică înseamnă adâncirea vieții religioase și morale așa cum ne învață Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune. Dacă starea bisericii noastre ar fi de caracter static ar însemna să fim cuprinși de decepție. Este știut, că prin o asemenea stare nu i-am putea ajuta Bisericii nimic, căci prin pesimism nu putem fi apostoli. Eu am venit aici cu inima stăpânită de cel mai înflăcărat optimism, care singur ne poate duce la progres și biruință. Am citit despre fapta unui preot, care se silea să-și ducă turma spre apele vieții celei vecinice. El povestește întâmplarea unui păzitor de oi, care își păștea turma pe un munte la poalele căruia era o apă mare. Oile priveau spre malul celalalt unde se întindea un câmp împodobit cu verdeață. Păstorul a plecat spre câmpul cel cu verdeață, dar oile nu l-au urmat. S'a întors, a luat în brațe un miel din mijlocul turmei și a plecat din nou. De data aceasta însă l-a urmat mama mielului. Deși acesta e un exemplu sugestiv pentru viața dela țară, totuși se potrivește de minune la lucrarea noastră de păstori de suflete. Cunosco o mulțime de preoți, cari, la fel cu păstorul ce a luat mielul în brațe, îi îmbrățișează cu dragoste pe fiii lor sufletești și voesc să-i ducă la pășunea cea bună a mântuirii sufletului. Iată Prea Cucernici Părinți faptul care mă îndeamnă pe mine să fiu optimist și să accentuez că Biserica noastră nu se află în starea statică, ci în cea dinamică. Fiți deci cu toții pildă bună în fața poporului, care dorește și așteaptă ca lumina și purificarea moravurilor să vină de sus în jos. Crucea, semnul pe care s'a jertfit Dumnezeu-Omul pentru mântuirea noastră, să fie cel mai puternic scut al nostru în aceasta vale a plângerii și năni odată să nu ne înfricăm de cel ce ne stău împotriva! Evanghelia nu poate fi înlocuită cu nici o știință din lume. Mergând de aici spuneți tuturor, că e timpul suprem când cuvântul cel bun al Evangheliei trebuie să fie însoțit de fapta noastră cea bună și creștinească. Până acum Biserica noastră a muncit prea puțin pe teren social și caritativ. Deci avem o datorie mare și de aceea preoșimea e chemată să se apuce imediat de îndeplinirea acestei îndatoriri. Această datorie ni-o impune însuși Isus Hristos. Așa dar să începem cu îndrumarea tineretului nostru spre exercitarea faptelor creștinești. În scopul acesta îmi lau voe să fac următoarea moțiune:

Biserica noastră ortodoxă este chemată a lucra neostenit pentru formarea tineretului! O conștiință

unitară nu vom putea obține, dacă rămânem izolați unii de alții în toate privințele. Nu ajunge să avem unități administrative, căci acestea nu pot duce la realizări mari. Nouă ne trebuie ceva durabil, ceva pornit din adâncurile necesităților celor mai ardente.

Este adevărat că o mulțime mare de preoți ortodocși au pornit pe calea realizărilor frumoase, este exact că munca noastră nu se mărginește numai la ritualism. Unii spun că în Biserica noastră de azi numai starea de tradiție și ritualism mai formează scut de apărare împotriva sectarismului și a catolicismului. Noi suntem mai optimiști. Noi susținem cu tărie că în Biserica noastră de azi se lucrează cu tărie pentru formarea conștiinței creștine a fiecărui credincios, în sensul de a fi om drept și plăcut lui Dumnezeu. Să acționează mult pentru dezvoltarea altruismului și armonizarea drepturilor personale cu interesele colective. Dar simțim că prea lucrăm izolat. Noi oamenii suntem ca o ploaie binefăcătoare, fiecare din noi este un strop de apă. Ori cât de mare este o picătură de apă, dacă este singură, nu face câmpul să rodească, dar dacă picăturile sunt laolaltă, atunci avem ploaia care aduce îmbelșugare.

Ne place să credem că tineretul nostru organizat numai în societăți parohiale, nu va realiza maximum de planuri, dar tineretul organizat pe eparhii și pe întreaga țară, — va fi o forță formidabilă, care va apăra ortodoxia. Bine spune Dl. Teodor Păcescu în Noua Revistă Bisericească (din 30 Noembrie 1929) că romano-catolicismul apusean, începând din Polonia catolică și traversând peste uniții ardeleni, ar vrea să dea mână cu papalitatea în așa chip, ca să măture tot din calea sa.

Nu de mult s'a înflințat Asociația generală a Românilor uniți (în 1929) cu scopuri numai la aparență mărturisite: refacerea morală a neamului, dar scopul principal este de a mărturisi și a adânci în sufletele asociaților ideea unirii cu Papa, de a lucra pentru înfăptuirea unirii generale a tuturor Românilor cu Papa dela Roma.

Noua Revistă Bisericească din București, în fața acestei organizări zice (15. XI. 1929):

„Să la aminte Biserica ortodoxă, să-și strângă rândurile fiilor ei, apărându-se nu prin învrăjbirea neamului, nu prin atacuri la adresa intelectualității laice unite, ci prin adâncirea creștinismului ortodox în sufletele credincioșilor, ca să ajungem la refacerea morală a neamului și a Statului de curând încheiat prin credința noastră ortodoxă strămoșească“.

Adâncirea aceasta a ortodoxiei se asigură și pe calea organizării tineretului pe eparhii ca și pe întreaga Patriarhie. Să ne organizăm deci, în înțelesul acesta cu atât mai mult, că până și baptilștii din România au organizație generală pe țară.

Propunerea aceasta o facem Noi azi, în 18 Februarie 1930, cu prilejul Congresului Secției Arad, a

Asociației Clerului „Andrei Șaguna”. E de dorit să vedem tineretul ortodox întrunindu-se pe întreaga țară în Congrese, ca tinerul basarabean ortodox să se bucure stând alături de bucovinean, muntean, ardelean și bănățean. După această organizare ne va fi mai ușor să organizăm băbații și pe toți doritorii de progres în înțelesul ortodox.

Adunarea își însușește în întregime moțiunea P. Sf. Părinte Episcop.

Părintele consilier eparhial *Dr. Gheorghe Ciuhandu*, ca președinte al Asociațiunii Generale a Clerului „Andrei Șaguna”: Mulțumesc în chip deosebit P. Sf. Sale Părintelui Episcop pentru cinstea ce ni-a dat-o tuturor, prezentându-se în mijlocul nostru. Aruncând o privire îndărăt, îmi aduc aminte cum s'a constituit, în 1910, prima Adunare a Secției Arad și îmi mai aduc aminte, — dar nu țin să le înșir, — și de acelea multe neajunsuri pe cari le-am îndurat de atunci și până azi, în apostolatul nostru. Vă aduceți aminte și P. C. Voastre cum atunci, ca președinte al Secției Arad Vă spuneam: iată acum ce este bine și frumos decât a locui frații împreună. Aceste cuvinte țin să le accentuez și azi și apelez la P. C. Voastre ca să vă ridicați cu toții la înțelegerea, că avem să îndeplinim un greu apostolat. Ne simțim fericiți, când vedem pe P. Sf. Sa în mijlocul nostru și când îl auzim accentuând, că primul punct al activității misionare este educațiunea tineretului. Să fim cu toții solidari în jurul ierarhilor Bisericii noastre!

2.

Să procedeză la alegerea președintelui și a celorlalți membrii ai comitetului Secției Arad.

Părintele arhim. *Policarp Morușca* propune să se aleagă o comisiune care să alcătuiască lista membrilor noului comitet. Comisiunea e formată din P. C. Părinți: I. Georgia revizor eparhial, Dr. Nicolae Popovici profesor, Dr. Ștefan Ciorolan protopop, Nicolae Țandru paroh-profesor și I. Ardelean paroh.

După o scurtă consfătuire, comisiunea propune următoarea listă:

Președinte: Dr. Ștefan Ciorolan, protopop,

Secretar: Silviu Bichiceanu, paroh,

Cassier: Nicolae Țandru, profesor.

Membrii comitetului Central:

Ioan Georgia, revizor eparhial,

Dr. Nicolae Popovici, profesor,

Traian Cibian, protopop,

Ioan Ardelean, paroh,

Ioan Popescu, paroh,

Caius Turic, paroh,

Ioan Imbroane, paroh-profesor.

Membrii Comitetului Secției:

Cornel Lazar, protopop,

Ștefan Lungu, preot-misionar,

Vasilie Debău, paroh,

Atanasie Todan, paroh,

Aurel Adamovici, paroh.

Adunarea primește în întregime lista membrilor noului comitet și îi proclamă de aleși.

Noul președinte, Părintele Dr. Ștefan Ciorolan ocupând locul prezidențial rostește o cuvântare în care într'altelă a spus cam următoarele:

Și tu întorcându-te întărește pe frații tăi (Luca 23. 32). Aceste cuvinte îmi luminează sufletul în aceste clipe, când mă ridic ca să Vă mulțumesc, fiindcă m'ați pus în fruntea P. C. Voastre. În orice cadru bisericesc ne-am întruni noi, ținta noastră e clară și luminoasă: inobilarea sufletului nostru prin darul primit dela Dumnezeu Tatăl. Cu toții suntem împovărați cu o slujbă grea și sublimă. În această slujbă trebuie să fim călăuziți de iubire. Iubirea reclamează muncă, răbdare și jertfe fără de hotare. Pecăt este de înalt și sfânt idealul ce-l urmărim, tot pe atât sunt de slabe puterile noastre omenești. Să nu se piardă din vedere că și preotul ortodox are ciasuri de oboseală, ciasuri de lipsă și nemulțumire. O îndatorire importantă este întărirea sufletelor preoților, căci nu-mi pot închipui, ca un preot să poată întări și mângăia pe altul, dacă nu este el întâiu întărit și mângăiat. Numai așa te poți întări și mângăia, dacă ajungi la convingerea, că viața preoțească este o necontentită luptă contra duhului lumii acesteia. Mângălerea nu trebuie să o aștepte preotul dela oameni, ci dela Domnul Hristos, deși nu-l vede și deși l-se pare că este atât de departe. Soarta noastră depinde de credința noastră. Să avem credință neclintită în Domnul, să înghenunchiem înaintea Lui și să-l cerem ajutorul în toate zilele și împrejurările vieții noastre. Atunci putem fi siguri că El ne va întări în munca noastră și ne va mângăia în năcazurile noastre. Numai în felul acesta vom putea fi apți a păstori în parohia, unde suntem puși ca servitori a Domnului Hristos. Sf. Apostoli, când erau amenințați de valorile furtunoase ale mării, au strigat: Doamne mântuiește-ne că pierim. Dar să nu uităm fraților, că acest strigăt al Apostolilor era glasul credinței lor. Astfel și glasul nostru după ajutor să fie glasul credinței noastre neclintite în Domnul, căci altfel înzădar vom striga, fiindcă strigătul nostru nu va speria pe nimeni și nici nu ne va putea ajuta la nimic.

Întreaga preoțime cu un glas și cu credință multă trebuie să strige astăzi după ajutorul lui Dumnezeu. Avem nevoie de organizație internă, căci s'a constatat că puțini indivizi bine organizați, bat o ceată de indivizi desorganizați. Nouă ne lipsește o organizație, ca în familie, unde, când unul este atacat, imediat sar toți ceilalți, ca să-l apere. Până când preoțimea nu va avea această organizație launtrică, până atunci nu avem ce conta la progres și biruință. Lozinca să ne fie: Ori ne ridicăm cu toții, ori cădem cu toții. Să fim deci, fraților solidari, ca să ne putem ridica toți și să triumfăm. Plăngerile sunt din dome-

niul fanteziei. Prin planuri fără muncă nu am făcut nimic. Nu ideia e lucrul principal, ci executarea. Cununa de lauri nu se dă pentru planuri, ci zboară singură pe capul celui ce lucrând execută planul. Să fim deci solidari și să lucrăm cu toții!

3.

Se trece la chestiunea coordonării despărțămintelor secției cu a conferințelor preoțești pe întreaga eparhie.

Adunarea a hotărât ca această coordonare să se facă potrivit cu dispozițiunea art. 18 din Legea de organizare bisericească.

4.

Se procedează la stabilirea programului cercurilor religioase și la chestiunea intensificării misiunilor religioase pentru popor.

Președ. Dr. Șt. Cioroian e de părerea să se asocieze câte două protopopiate, în cari să funcționeze câte doi—trei preoți misionari. Intrucât agitația religioasă se poate face numai cu oameni bine pregătiți, misionarii să fie recrutați dintre preoții cei mai destoinici din dieceză.

Ar fi de mare folos dacă s'ar înființa chiar vre-o 4—5 echipe misionare pe dieceză.

Arhim. P. Morușca spune, că trebuie să deslușim care e rostul cercurilor religioase și care e rostul misionarismului. Până acum misionarismul a fost făcut de către cercurile religioase. De acum însă spiritul timpului pretinde anumite persoane și metode speciale pentru lucrul acesta. De aceea am scris, în chestia îndrumărilor misionare. Cercurile religioase vor avea de azi încolo restul, ca preoții din cercul respectiv să-și dea mână de ajutor și să se sprijinească reciproc. Se vor face îndeosebi Dumineca după masă. Dacă așa înțelegem chestiunea, atunci rămâne ca problema misionară să fie trecută la 2—3 preoți misionari, pe fiecare protopopiat. Ar fi bine să se organizeze misionarismul pe regiuni, dar deocamdată vom încerca pe protopopiate.

Președ. Dr. Șt. Cioroian spune că în alte biserici misionarismul se face de către tagme speciale, la noi însă în lipsa acestor tagme, așa se vede, că se va pune și această sarcină asupra preotului. Socotește că nu este bine să fie preotul încărcat cu prea multe slujbe, căci e imposibil să le poată face pe toate bine.

Preotul *Florea Codreanu* e de părerea ca misionarismul să fie făcut de echipe misionare și nu pe regiuni, ci pe protopopiate.

Pr. Caius Turic e de părerea ca cercurile religioase, cari în trecut nu au dat rezultatele dorite, să fie întregite prin echipe misionare.

Arhim. P. Morușca spune, că trebuie făcută distincție între activitatea cercurilor religioase și activitatea misionară. Problema pastorală rămâne în seama cercurilor religioase, iar opera cea mare a misiunii interne revine misionarismului. Înființarea misionarismului

nu înseamnă desființarea cercurilor religioase, ci înseamnă sporirea mijloacelor și a metodelor de operație în scopul întăririi ortodoxiei. Fiecare preot este păstor și misionar, însă nu fiecare preot face misionarism așa dupăcum cer vremurile de acum. Pe lângă activitatea cercurilor religioase se va mai face de aci încolo și misionarism pe protopopiate, de către anumiți preoți, cari vor lucra după indicațiile centrului.

Pr. Todan: spune, că cercurile religioase în multe locuri nu au avut efect și nu au prea lăsat urme binefăcătoare. Răul ce bântue pe sate, ca și la orașe, este a se atribui, în mare măsură, politicienilor, cari au rupt legătura dintre preoți și popor. Până nu vom reuși să stabilim puhoiul calomniilor ce vin asupra noastră din partea politicienilor, cari învrăjdesc poporul, eu cred că înzădar ne ostenim. Indiferent cum se va face organizarea noastră misionară, lucrul de căpetenia este ca să se facă, cât mai curând, și să ne strângem odată într'un mănunchiu toți cari ne simțim datori a lucra pentru salvarea situației. Să organizăm tinerimea dacă voim să avem mai târziu un popor bun și cu frica lui Dumnezeu. Să rămână cercurile religioase, dar alătura de ele să avem și misionari cât de mulți.

P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa: spune că în 1928 s'a ținut la Viena un congres misionar internațional și acolo s'a spus despre biserica ortodoxă că este misionară. Constat că la noi se face confuzie între pastorație și misionarism și aceasta fiindcă noi nu am prea făcut misionarism până acum. Să nu uităm fraților că trăim în zodia mulțimii fenomenelor, deci trebuie să avem organizațiuni potrivite cu toate fenomenele ce se prezintă. Când vedem că toate forțele ce ne dușmănesc se organizează, nici noi nu-l permis să batem în retragere și să ne restrângem la pastorația de până aci. Una este problema pastorală și alta este cea misionară. La noi încă nu a fost pusă aceasta din urmă. Nu peste mult va apărea o carte a smereniei mele, pe care o scot cu scopul de a arăta deosebirea între pastorație și misionarism. Misionarismul este o acțiune întreprinsă și făcută în scopul asanării religiozității și a moralității cu mijloace extraordinare. Misionarismul îl facem într'un sat anumit, cu un scop anumit și cu mijloace excepționale. Așa dar fraților să căutăm să ne organizăm, cât mai vast și cât mai bine, și să nu uităm că în jurul nostru avem dușmani mulți și bine organizați.

Cornel Lazar protopop: Crede că s'a trecut prea repede peste acestea două chestiuni, fără să se fi adus măcar un singur concluz. Propune, ca cercurile religioase să se mențină ca în Regulament, cu excepția pct. 4, iar în privința intensificării misiunilor religioase propune, ca corpul misionar să se compună din misionarul eparhial și misionarii protopresbiteratelor, având cu toții în frunte pe P. Sf. Sa Părintele Episcop. Adunarea primește cu unanimitate propunerile făcute de P. C. Păr. protopop.

Păr. Rector Dr. Teodor Botiș: spune că precum orice acțiune, tot așa și cea misionară trebuie făcută după un plan bine stabilit, la termenii potriviți și de mai înainte fixați și cu oameni ce dispun de pregătiri speciale.

Protopop Cornel Lazar: roagă pe P. Sf. Sa, în numele Adunării, ca să intervină la locurile competente, ca pentru misionarul eparhial să se delege o plată din care să poată trăi, ca să nu mai fie silit a se ocupa și cu altceva, în dauna misionarismului, tot așa și pentru obținerea unei burse, pentru trimiterea unui tiner, ori preot, în streinătate, ca să se specializeze în chestiuni misionare.

Arhim. P. Morușca: întregește cererea părintelui protopop cu propunerea, ca Adunarea să ceară dela Onoratul Minister creierea unui al doilea post de preot misionar în dieceza Aradului.

Adunarea primește propunerea.

Preot Todan: roagă pe P. Sf. Sa să rezolve, în oarecareva chip, problema birului preoțesc, cu care s'a făcut în multe sate adâncă prăpastie între preot și popor. Această rezolvire va fi o binefacere misionară în satele noastre.

Președ. Dr. Cloroian: Exprim mulțumirile noastre persoanei mult iubită de preoțime. Napoleon a bătut o lume întreagă prin aceea că era strateg. În timp ce alți generali făceau numai planuri, Napoleon nu numai plănuia, dar și zdrobea pe inamici. P. Sf. Voastră sunteți pus de Dumnezeu acolo unde se cuvine să fiți, și Dumnezeu V'a înzestrat și cu calitățile necesare. Să nu pierdem din vedere, că Napoleon își iubea, își ajuta și era în tot timpul în mijlocul soldaților săi. La fel și azi, numai acel general poate conta la victorie, care stă alături de soldații săi. P. Sf. Voastră ne-ați numit azi frați și acest fapt ne-a încălzit în așa măsură, încât cu drag mergem la luptă alături de Prea Sf. Voastră, ca alături de un frate mai mare. Vom face ceea ce fac și alte Biserici, vom mobiliza tot ce putem mobiliza. Vom lucra și vom aștepta cu gândul mereu la cuvintele Domnului, care a zis: Tatăl Meu lucrează până acum și Eu lucrez. Deci nu ne vom duce de aici, spre casele noastre, îngreunați, ci ușurați și mângâiați, căci doar ucenicul aceluia suntem care a zis: Îndrăzniți, Eu am bătut lumea. Ajunși acasă cercetați bolnavii, săracii, orfanii și pe toți nenorociții, căci aceasta îi șade bine unui serv al Domnului Iisus Hristos. Să facem apostolat bun și îndrăzneț și să nu lăncezim, căci aceasta nu denotă iubirea păstorului față de turmă, ci mai mult indiferentismul lui. Deși avem să urcăm Golgota, să nu uităm, că ea nu înseamnă numai suferință, ci și mântuire. Să ne ajute Dumnezeu!

Sedința se ridică.

D. C. M. S.

Predica și conferința părintelui Chiricuță.

După cum am anunțat în numărul trecut al revistei noastre, Duminică în 16 Februarie a. c., eruditul preot și predicator cu renume, Toma Chiricuță din București, a servit sfânta liturghie în biserica catedrală din Arad, la sfârșitul căreia a rostit o predică admirabilă, prin care a frapat publicul enorm, ce abea închăpea în vasta noastră catedrală. La serviciul divin am observat pe P. S. Sa Episcopul Grigorie, dl V. Goldiș fost Ministru, generalii Iovanovici și Vișoreanu, un grup de ofițeri cu doamnele, o mulțime de dame din societatea ortodoxă a femeilor române în frunte cu dna prezidentă Lili Crișan, apoi domni din toate categoriile societății, precum și mulți țărani, meseriași etc.

După masă la oarele 5 părintele Chiricuță și-a dezvoltat în sala Palatului Cultural conferința sa: În fața vieții.

Sala era arhiplină de public select, care a savurat cu multă sete cele spuse de păr. Chiricuță. Vorbitorul are o predare logică, convingătoare, bazată pe principii pedagogice bine determinate, după cum aveau regretații profesori A. Bârsan și Pipoș. În timpul de 4 zile, cât a stat părintele Chiricuță în Arad, a fost oaspele P. S. Sale părintelui Episcop Grigorie.

Cărdășie baptistă.

Mirare este să auzi de înfrățire între bapțiști. Pentru ei nu este naționalism, ci tovărășie internațională. Pildă clasică despre cărdășia lor vie arată cazul bapțiștilor unguri, nemți și români din Timișoara, cari în zilele de Duminică ale fiecărei luni se adună pe rând în adunările lor și acolo pun la cale cele mai condamnabile uneltiri la adresa bisericii ortodoxe. După fiecare adunare comună, — bapțiștii țin agape comune, de unde nu lipsește hazul ca să le mai treacă năcazul.

Bapțiștii din Oradea-mare încă se adună, fără deosebiri de naționalitate și acolo se sfătuiesc cum ar putea să-și asigure cât mai mari sume din America pentru duhul internațional, care încearcă să pătrundă prin baptism între Români.

Bapțiștii din Otlaca (Arad) în 26 Ianuarie a. c. au trecut frontiera în Chitighaz (Ungaria) și în capiștea baptistă de acolo au uneltit împotriva neamului nostru!!!

Cărdășie primejdioasă!

Biblioteca Preotului Ortodox.

Preoțimea noastră ortodoxă are prilejul să-și îmbogățească cunoștințele prin broșurile cari apar în *Biblioteca Preotului ortodox* de sub directa conducere a Prea Sfințitului Episcop Grigorie. În scurtă vreme dela apariția ei, această bibliotecă are deja sub tipar patru broșuri, tratând cele mai actuale probleme din domeniul pastorației, catehizației și misionarismului. Broșurile sunt următoarele:

1. Pastorația Individuală și Colectivă.

2

3. Misiunile religioase pentru popor.

4. Manual de Catehizație.

Se impune o cât mai intensivă propagandă ca nici un preot să nu rămână fără aceste broșuri, cari se tipăresc în număr redus de exemplare și dintre cari unele sunt aproape epuizate. 4-7

Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Vener. Consiliu Eparhial Nr. 556/930 pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Mănăstur**, se publică concurs cu termen de **30 zile** socotite dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială în extenziune de 32 jug

2. Stolele conform stolarului în vigoare.

3. Intregirea dotației preoțești dela Stat.

4. Locuință în natură constând din 2 camere și o bucătărie, cu intravilan de 600 st.

Repararea locuinței parohiale se va efectua cu bani din arânda pământului bisericesc.

Preotul ales va suporta toate impozitele după venitul din parohie. Va avea să predice în toate Duminicile și să bătorească și să catehizeze la școlile din loc, fără altă remunerațiune.

Dela recurenți se cere cvalificațiune pentru parohii de cl. II.

Cei ce doresc a compete la acest post se vor prezenta în vre'o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Mănăstur, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, conformându-se strict dispozițiilor § lui 20 din Regulamentul pentru parohii. Cererile însoțite de anexele necesare adresate consiliului par. ort. din Mănăstur, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesc ort. din Bălinț.

Cei din altă dieceză vor cere prealabila binecuvântare a Prea Sf. Sale Olui Episcop diecezan, spre a putea recurge la parohie.

Mănăstur, din sedința consiliului parohial, ținută la 18 Ianuarie 1930.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Ioan Trifu* protopop.

2-3

—□—

Pentru îndeplinirea parohiei din **Arad**, devenită vacantă prin încetarea din viață a preotului **Alexiu Popoviciu**, se publică concurs cu termen de **30 zile**, socotite dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială,

2. Rețut de br 600 Lei anual,

3. Stolele legale,

4. Intregirea de salar dela Stat,

5. Locuință în casa parohiei.

Parohia este de clasa *primă*. Reflectanții vor adjuca cererile de concurs cu extrasul de botez, certificat de maturitate dela liceu, absolutorul teologic, testimoniul de cvalificațiune preoțească pentru parohii de clasa primă și cu certificat despre eventualul serviciu prestat. Cei din altă eparhie vor mai prezenta și actul de învoire dela P. S. Părinte Episcop al Aradului. Cererile vor fi adresate Consiliului parohial din Arad și vor fi înaintate P. On. Oficiu Protopopesc al Aradului. Reflectanții se vor prezenta cu prealabila știre a P. C. Părinte Protopop în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorice.

Alesul va catehiza la școlile, unde va fi designat și va plăti impozitele după întreg venitul preoțesc.

Consiliul Parohial ort. rom. Arad.

În înțelegere cu: *Traian Vașianu (ss)* protopop.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Păuliș**, protopresbiteratul Radnei, în conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consiliu Eparhial Nr. 640/1930, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul eparhial.

Venitele parohiei sunt:

1. Uzufuctul unei sesiuni parohiale în extensiunea ei de azi și anume 27 jughere cad. pământ arabil, iar restul fână;

2. Stolele legale;

3. Intregirea de salar dela stat, pentru care parohia nu garantează.

De locuință să va îngriji alesul pe cheltuiala sa.

Parohia e de clasa I.

Alesul va suporta toate impozitele după beneficiul parohial; va provide învățământul catihetic la toate școlile, fără vr'o remunerație dela parohie.

Cererile de concurs, instruite cu documentele de cvalificațiune și despre eventualul serviciu și adresate Consiliului parohial din Păuliș, se vor înainta oficiului protopresbiteral din Radna, iar reflectanții se vor prezenta, cu observarea celor prevăzute în Regulamentul pentru parohii, în Sf. biserică din Păuliș, în vre'o Duminică ori sărbătoare, spre a dovedi destoinicia în rituale și oratorice.

Reflectanții din altă eparhie se pot prezenta în parohie, numai cu consenzul P. S. Sale Părintele Episcop eparhial.

Din sedința dela 16 Ianuarie 1930

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Procopie Givulescu (ss)* protopresbiter.

1-3

—□—

Redactor responsabil: **SIMION STANA.**